

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Stroke and body ownership

Haike van Stralen, proefschrift

Universiteit Utrecht, juni 2018, 176 pp.

Dit proefschrift van Haike van Stralen begint met de vraag van een verbaasde Oliver Sacks aan een van zijn patiënten: 'Don't you know your own leg?' Het onderwerp in deze dissertatie is het lichaamsbewustzijn en de stoornissen die daarin kunnen optreden bijvoorbeeld ten gevolge van hersenletsel of psychiatrische stoornissen. Aan de hand van twee casussen beschrijft Haike in het begin van haar proefschrift welke gevolgen het hersenletsel had op het lichaamsbewustzijn. De eerste patiënte heeft een beroerte doorgemaakt in de rechterhemisfeer. Bij de tweede patiënt was er langer geleden een tumor verwijderd in de rechter temporale-pariëtale gebieden. Beide patiënten werden onderzocht met de zogenaamde 'rubberen-hand-illusie'. Hierbij werd tegelijkertijd over een namaakrubberen hand en over de eigen hand gestreeld. Het bleek dat beide patiënten zeer gevoelig waren voor deze illusie en dat ze dachten dat de aanraking plaats had op de rubberen hand in plaats van op de eigen hand. Beide patiënten leken, aldus Haike, een vreemd voorwerp als onderdeel van het eigen lichaam te beschouwen. Ook bleken ze veel sterker gericht op (alleen) visuele input in plaats van op andere zintuiglijke input. De auteur laat ook zien dat 'aangename aanraking' een positieve invloed heeft op het verminderen van de lichaamsbewustzijnsstoornis. Dit is een kwalitatief andere vorm van aanraking dan de gewone aanraking. Het betreft namelijk een lichte, zachte aanraking met een snelheid van één tot tien centimeter per se-

conde en wordt verwerkt door een ander systeem in het centrale zenuwstelsel dan de gewone aanraking. Zo leidt 'aangename (zelf)aanraking' tot een positief gevoel over de eigen arm bij een patiënt met somatoparafrenie (de waan dat de eigen arm van iemand anders is). Er werden verschillen aangetoond bij gezonde proefpersonen op de rubberen-hand-illusie tussen normale versus aangename aanraking. Men had meer de neiging om de vreemde hand te accepteren in het lichaamsbeeld als de aanraking aangenaam was. De aangename aanraking heeft dus een positieve therapeutische potentie. In de tweede helft van haar proefschrift werd tot slot nog een neuro-imaging onderzoek uitgevoerd.